

Cursushandleiding

WB1BD3027: Filosofie van de Geest 2006-2007, periode 2

Docent: Joel Anderson Bestuursgebouw, kamer 172; Tel. 253-2874 (of de Onderwijs administratie: 253-1831). E-mail Joel.Anderson@phil.uu.nl
Website voor de cursus: <http://www.phil.uu.nl/~joel/3027>

Werkgroepbegeleiders:

WG1: Jesper Tijmstra (Ruppert 032) Jesper.Tijmstra@phil.uu.nl
Studentnummers eindigend met 01-25

WG2: Harmen Ghijsen (Ruppert 033) Harmen.Ghijsen@phil.uu.nl
Studentnummers eindigend met 26-50

WG3: Dascha Düring (Ruppert 135) Dascha.During@phil.uu.nl
Studentnummers eindigend met 51-75

WG 4: Dawa Ometto (Ruppert 136; *op 16 nov: 134*) Dawa.Ometto@phil.uu.nl
Studentnummers eindigend met 76-00

Inhoud:

Deze cursus biedt een inleiding in centrale hedendaagse posities uit de wijsgerige antropologie (d.w.z., reflectie over het kenmerkende van het menszijn) en de "philosophy of mind". In de cursus staan vier fenomenen centraal: (a) gevoelens en gewaarwordingen, (b) gedachten, (c) voorkeuren (of iets belangrijk vinden) en (d) met opzet verrichte handelingen. M.b.t. elk van deze domeinen zijn verschillende perspectieven te onderscheiden. Onze alledaagse subjectieve intuïties (bijv. dat we vrije wil hebben, of dat onze handelingen te verklaren zijn op basis van onze "beliefs and desires") botsen vaak tegen perspectieven uit de (neuro)wetenschappen (waar bijv. beweert wordt dat onze handelingen bepaald zijn al vóór dat wij bewust kunnen zijn van onze keuzen, of dat "beliefs and desires" eigenlijk geen causaal effectieve breincorrelaten hebben). Maar er wordt ook opgemerkt dat er nóg een mogelijkheid is: het perspectief van de "tweede persoon". Voorstanders van het tweede persoons perspectief verdedigen de stelling dat er fenomenen zijn, die adequaat kunnen worden begripen alleen vanuit het betrokken, deelnemend standpunt binnen intersubjectieve praktijken. In de loop van de cursus worden dus de perspectieven van de eerste persoon (onze subjectieve intuïties), die van de derde persoon (de typisch wetenschappelijke perspectief) en die van de tweede persoon vergeleken in de context van de vier genoemde domeinen.

Cursusdoelen: Studenten weten na afloop van de cursus in grote lijnen de belangrijkste hedendaagse posities in de filosofie van de geest en de (analytische) wijsgerige antropologie.

Aspecten van academische vorming:

1. Analyse, reconstructie en evaluatie van de argumentatieve structuur van filosofische teksten.
2. Het voorbereiden en presenteren van een referaat waarin systematische posities tegenover elkaar worden gesteld.
3. Discussiëren en debatteren over de centrale argumenten in filosofische teksten.
4. Schriftelijke en mondelinge weergave van kennis over centrale stellingen en argumentatie in de bestudeerde teksten.
5. Het vinden en uitwerken van een systematische en argumentatieve vraagstelling (onderdeel van de eindtoets)

OVERZICHT OVER BIJEENKOMSTEN, TEKSTEN EN OPDRACHTEN

Hoorcolleges zijn bedoeld om het lezen van deze (best moeilijke) teksten voor te bereiden; in de werkgroepen worden de teksten besproken en geanalyseerd; de teksten kunnen het beste na het hoorcollege maar voor de werkgroep worden gelezen.

N.B.: "R" = tekst is te vinden in Reader; anders is de tekst te vinden in John Heil, *Philosophy of Mind: A Guide and Anthology* (Oxford: Oxford U.P., 2004)

Bijeenkomst	Onderwerpen, Literatuur en Opdrachten
Di, 14 nov 06 9.00-10.45 Unnik Groen	Hoorcollege 1: inleiding; cursushandleiding; dualisme; behaviorisme (voor & tegen); "brain-mind identity" (over theorieën te bespreken in werkgroep bijeenkomst 1)
Di, 14 nov 06 11-12.45	Werkgroep 0 (intro): inleiding en kennismaking Plus: <i>Hoe geef je een referaat? (en inschrijving voor ref)</i>
Do, 16 nov 06 15.15-17.00 Unnik Groen	Hoorcollege 2: functionalisme over pijn en gedachten (over theorieën te bespreken in werkgroep bijeenkomst 2)
Do, 16 nov 06 17.15-19.00	Werkgroep 1: inleiding en kennismaking; discussie van: 1. Ryle, <i>Concept of Mind</i> , hoofdstk 1 R 2. J.J.C. Smart, "Sensations and Brain Processes" Achtergrond: Descartes, uittreksel uit "Over de methode" R
Di, 21 nov 06 9.00-10.45	Werkgroep 2 over de volgende teksten: 1. Jerry Fodor, "The Mind-Body Problem" 2. David Lewis, "Mad Pain and Martian Pain" R 3. Bernard Rollin, "Animal Pain" R 4. Bob Bermond, "The Myth of Animal Suffering" R
Di, 21 nov 06 11-12.45 Went Groen	Hoorcollege 3 over subjectieve bewustzijn ("qualia") en de mogelijkheid van objectieve verklaringen daarvan
Do, 23 nov 06 15.15-17.00	Werkgroep 3 over de volgende teksten: 1. Thomas Nagel, "What Is It Like To Be a Bat?" 2. Thomas Nagel, "Objective and Subjective" R 3. Frank Jackson, "Epiphenomenal Qualia" 4. David Lewis, "Knowing What It's Like" R
Do, 23 nov 06 17.15-19.00 Unnik Groen	Hoorcollege 4 over Wittgenstein en de vraag of onze pijnbelevingen <i>privé</i> zijn (en hoe wij onze eigen pijnbelevingen kunnen herkennen zonder publieke criteria)
Di, 28 nov 06 9.00-10.45	Werkgroep 4 over de volgende teksten: 1. Norman Malcolm, "Knowledge of Other Minds" R 2. Ludwig Wittgenstein, <i>Filosofische Onderzoekingen</i> §§244-311 (losse kopie wordt verdeeld)
Di, 28 nov 06 11-12.45 Educ. Gamma	Hoorcollege 5 over de discussie over "folk psychology": als overtuigingen en wensen niet in het brein te vinden zijn, wat zijn ze dan? Kunnen wij <i>zonder</i> folk psychology?
Do, 30 nov 06 15.15-17.00	Werkgroep 5 over de volgende teksten: 1. Paul Churchland, "Eliminative Materialism and the Propositional Attitudes" <i>Optioneel: Lynne Baker, "The Threat of Cognitive Suicide"</i>

Do, 30 nov 06 17.15-19.00 Unnik Groen	Hoorcollege 6 over instrumentalisme, interpretationisme, Dennett's "intentionalist stance" en de vraag of thermostaten overtuigingen kunnen hebben
Di, 5 dec 06 9.00-10.45	Werkgroep 6 over de volgende teksten: 1. Daniel Dennett, "True Believers" R
Di, 5 dec 06 11-12.45 Went Blauw	Hoorcollege 7 over Quine, Davidson en de toeschrijfbaarheid van rationaliteit als een noodzakelijke voorwaarde voor het hebben van gedachten
Do, 7 dec 06 15.15-17.00	Werkgroep 7 over de volgende teksten: 1. Donald Davidson, "Thought and Talk"
Do, 7 dec 06 17.15-19.00 Unnik Groen	Hoorcollege 8 over de 'gedachten' van dieren
Di, 12 dec 06 9.00-10.45	Werkgroep 8 over de volgende tekst: 1. Donald Davidson, "Rational Animals" R 2. Norman Malcolm, "Thoughtless Brutes" R 3. Hare & Tomasello, "Human-Like Social Skills in Dogs?" R
Di, 12 dec 06 11-12.45 Went Groen	Hoorcollege 9 over de debat tussen het "theory theory" en "simulation (ofwel <i>replication</i>) theory"; plus: de rol van spiegelneuronen
Do, 14 dec 06 15.15-17.00	Werkgroep 9 over de volgende tekst: 1. Jane Heal, "Replication and functionalism" 2. Gallese and Goldman, "Mirror neurons and the Simulation Theory of Mind-Reading" R
Do, 14 dec 06 17.15-19.00 Unnik Groen	Hoorcollege 10 over de relatie tussen rationaliteit, handeling en handelingsmotieven; kunnen wij afleiden, op basis van handelingen, wat mensen willen?
Di, 19 dec 06 9.00-10.45	Werkgroep 10 over de volgende teksten: 1. Carl Hempel, "The Function of General Laws in History" R 2. Harry Frankfurt, "Rationality and the Unthinkable" R
Di, 19 dec 06 11-12.45 Went Groen	Hoorcollege 11 aanvullende terugblik en overzicht, in voorbereiding op de tussentoets
Do 21 dec 06 15-17 uur	Toets 1! in Auditorium Alpha
22 dec – 8 jan	Geen bijeenkomsten
Di, 9 jan 07 10.00-10.45	Werkgroep 11 over de tentamens (begint laat!!!)
Di, 9 jan 07 11-12.45 Went Groen	Hoorcollege 12 zelfinterpretatie van waarderingen als constitutief voor persoonlijk; Charles Taylor
Do, 11 jan 07 15.15-17.00	Werkgroep 12 over de volgende teksten: Charles Taylor, "The Concept of a Person" R
Do, 11 jan 07 17.15-19.00 Unnik Groen	Hoorcollege 13 over de neurowetenschappen als een uitdaging voor onze alledaagse overtuiging dat wij vaak iets doen om dat wij gekozen hebben, zo te handelen Mogelijke onderwerpen voor Toet 2, vraag 2 verdeeld

Di, 16 jan 07 9.00-10.45	Werkgroep 13 over de volgende teksten: 1. Patricia Churchland, "Free Will" R 2. Paul Churchland, "Sociopathology and Corrective Policy" (uittreksel uit <i>The Engine of Reason, the Seat of the Soul</i> ; kopieën worden los verdeeld) Optioneel: Michel Foucault, "The Dangerous Individual" R
Di, 16 jan 07 11-12.45 Went Groen	Hoorcollege 14 over pogingen, vrije wil te verdedigen; Chisholm's "incompatibilist libertarianism" en Habermas's quasi-compatibilistische poging, de "space of reasons" in de natuurlijke wereld te lokaliseren
Do, 18 jan 07 15.15-17.00	Werkgroep 14 over de volgende teksten: 1. Jürgen Habermas, "Freedom and Determinism" R 2. Roderick Chisholm, "Human Freedom and the Self" R
Do, 18 jan 07 17.15-19.00 Unnik Groen	Hoorcollege 15 over hoe de teksten en thema's die wij hebben behandeld zich verhouden tot wijsbegeerte in het algemeen; terugblik en overzicht. Toets vraag 1 verdeelt
Di, 23 jan 07 9.00-10.45	<i>Reserve datum, voor het geval dat een bijeenkomst uitvalt</i>
Di, 23 jan 07 11-12.45 Went Groen	<i>Reserve datum, voor het geval dat een bijeenkomst uitvalt</i>
Vrijdag 26 jan vóór 12 uur	"Take-home" tentamen moet worden ingeleverd, zowel digitaal (PDF, via BSCW) als ook op papier.

WAT VERWACHT WORDT EN HOE GETOETST WORDT

1. Toets 1 (50%) - 21 december 2006, 15-17 uur

Bij deze schriftelijke tentamen wordt getoetst in hoeverre deelnemers de verplichte literatuur beheersen – niet alleen de posities maar ook de argumentatie. Dit is geen "open boek" tentamen. (Voor studenten wijsbegeerte worden de cijfer hiervoor meegenomen in de BSA "pre-advies")

2. Toets 2 (30%) – in te leveren op 26 januari 2007, voor 12 uur.

Deze toets bestaat uit twee korte essays. Elke essay mag een omvang hebben van max. 750 woorden (circa 3 A4tjes) en moet voor 12 uur op **VRIJDAG 26 januari 2006** worden ingeleverd (zowel op papier als ook elektronisch, in PDF via BSCW – instructies zullen volgen). De cijfer voor deze toets wordt evenwichtig bepaalt door de cijfers voor de twee essays.

Essay 1 moet een antwoord geven op een vraag over een onderwerp die na Toets 1 wordt behandeld. Hier gaat het vooral om het integreren van verschillende argumentatieve benaderingen (die in het verplichte literatuur te vinden is). De vraag zal bij de laatste hoorcollege worden verdeeld.

In Essay 2 moet men een stelling ten opzichten van een onderwerp uit de cursus ontwikkelen en de stelling verdedigen in gesprek met auteurs uit de

cursus. Men zult kunnen kiezen uit verschillende onderwerpen, die op 11 januari zullen worden verdeeld.

3. **Referaat (20%)**

Elke student moet een referaat van max. 10 minuten houden in een werkgroep. Studenten moeten zich inschrijven voor een datum; data worden in de eerste werkgroepbijeenkomst verdeeld. De referaat wordt beoordeeld op basis van de "Beoordelingscriteria voor Referaten in Filosofie van de Geest" (zie hieronder). De kwaliteit van de voorbereide handout is een onderdeel van de beoordeling.

Beoordelingscriteria voor Referaten in Filosofie van de Geest

Zie ook de "Checklist Referaat" die op blz. 66-67 van de vaardigheidsreader te vinden is (*Wát je zegt en hóe je het zegt*; <http://www.phil.uu.nl/onderwijs/wijsbegeerte/2005-2006/onderwijsaanbod/bachelor/Vaardighedenreader.pdf>)

1. Kwaliteit van de inhoud (6 punten)

- Het referaat heeft een HELDER VRAAG- OF PROBLEEMSTELLING.
- Het referaat maakt duidelijk hoe men begrijpelijkerwijze niet eens zou kunnen zijn met het stelling, en waarom.
- Het referaat verdedigt het centrale stelling tegen mogelijke kritieken of alternatieve benaderingen.
- Het referaat is géén samenvatting van de teksten en geeft weer, wat in de besproken teksten staat, uitsluitend als de relevant is voor het verdedigen van het centrale stelling.
- Het thema kan in de vorm van een referaat en in het daarvoor opgegeven tijdsbestek AFDOENDE WORDEN BEHANDELD.
- Het referaat kent een HELDERE EN OVERTUIGENDE ARGUMENTATIE.
- Het referaat presenteert relevante DISCUSSIEVRAGEN die de kwaliteit van de werkgroep ten goede komen.

2. Mondeling presentatievaardigheden (2 punten)

- De referent spreekt helder, verstaanbaar en met de juiste tempo.
- De referent maakt oogcontact met studente uit de hele groep.
- De referent maakt een overtuigend indruk (lichaamstaal, intonatie, etc.)
- De referent blijft binnen de tijd (10 minuten).
- De referent heeft een goede bijdrage in de op het referaat volgende DISCUSSIE

3. Formele criteria (2 punten)

- Het referaat gaat vergezeld van een op een hand-out (waar nodig ook op een geheel uitgeschreven referaat) ingeleverde duidelijke TITELBESCHRIJVING van de besproken tekst(en), NAAM en STUDENTNUMMER van de referent, datum en cursusgegevens. (De docent dient de student tijdig te laten weten wat deze op papier dient in te leveren).
- Het referaat geeft waar nodig BRONVERMELDING.

4. **Inspanningseis: Goed voorbereide, actieve deelname aan werkgroepen (een "voldoende" voor dit onderdeel is noodzakelijk voor het halen van de cursus)**

Studenten die zich hebben ingeschreven voor deze cursus worden geacht de hoorcolleges te volgen en goed voorbereid aan de werkcolleges te participeren. Voor de hoorcolleges wordt geen aanwezigheidsplicht gehanteerd. De hoorcolleges zijn bedoeld om een vrij brede en diepe oriëntatie in de teksten te geven voordat ze worden gelezen – een daardoor het begrijpen van de redelijk moeilijke teksten te verhogen.

Bij de werkgroepen zit het anders. Daar gaat het om *discussie* en dus hangt de kwaliteit van de bijeenkomst af van de voorbereiding van de studenten. Ik beschouw mezelf verantwoordelijk voor maatregelen die de kwaliteit van de cursus op peil houden, inclusief de kwaliteit van de werkgroepen. Daarom worden deelnemers verplicht **aan het begin** van elke werkcollege een goed, schriftelijk antwoord (2-4 zinnen) op elk van **twee** vragen die gesteld worden aan het eind van de voorafgaande hoorcollege.

Deze "discussiebijdragen" zijn verplicht. Studenten die meer dan 2 werkgroepen vóór de tussentoets of meer dan 1 werkgroepbijeenkomst ná de tussentoets missen (d.w.z. niet voorbereid aanwezig zijn), krijgen een "onvoldoende" voor de cursus als geheel. Om de cursus dan nog te halen bestaat een soort herkansing, die (waarschijnlijk) de vorm neemt van een mondeling tentamen met mij over de inhoud van de hele cursus, af te nemen in de laatste week van de cursus.

Nota bene: Als men wel aanwezig is bij een volledige werkgroepbijeenkomst maar geen discussie bijdraag heeft, wordt een **half punt** in rekening gebracht. En als men niet aanwezig is, maar wel een adequate discussiebijdrage op tijd per email opstuurt (zowel aan mij als aan de werkgroepbegeleider), telt dat ook voor de helft.

5. **Herkansingen:**

Alléén studenten die (A) aan beiden toetsen hebben deelgenomen, (B) geen voldoende eindcijfer voor de cursus hebben gekregen (6,0 afgerond, ofwel 5,5) en (C) wel een cijfer van minimaal 4,0 (afgerond) hebben, komen in aanmerking voor een herkansing. Deze herkansing neemt de vorm van een cumulatieve tentamen (waarschijnlijk mondeling) over alle teksten uit de hele cursus. Van studenten die hiervoor een voldoende cijfer krijgen wordt het eindcijfer in een "6,0" verandert. Deze herkansing zal waarschijnlijk in de vierde week van periode 3 a.s.